

L'organització i els grups

Codi: 101642
Crèdits: 12

2024/2025

Titulació	Tipus	Curs
2500260 Educació social	OB	2
2500261 Pedagogia	OB	2

Professor/a de contacte

Nom: Miquel Angel Essomba Gelabert

Correu electrònic: miquelangel.essomba@uab.cat

Equip docent

Juan José Ramirez Romero

Maria del Mar Duran Bellonch

Miquel Angel Essomba Gelabert

Aleix Barrera Corominas

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Es recomana revisar els continguts adquirits en les assignatures de primer curs:

- Educació i Contextos Educatius
- Educació Digital i Socioemocional

Objectius

L'assignatura contribueix a comprendre el funcionament de les organitzacions en general i les educatives en particular així com la dinàmica grupal que en elles s'esdevé. És per tant una assignatura fonamental per després cursar el Pràcticum a tercer. Té la seva continuació en el cas d'Educació Social en l'assignatura de Gestió d'institucions socioeducatives i, en el cas de Pedagogia, en Desenvolupament organitzacional d'institucions educatives i Direcció i lideratge d'institucions educatives.

Els objectius formatius són:

- Conèixer els principals paradigmes, teories i corrents que sustenten el coneixement sobre les organitzacions.

- Comprendre quins són els components d'una organització educativa.
- Elaborar projectes de planificació d'una institució educativa
- Conèixer i comprendre continguts relatius a la dinàmica de grups.
- Exercitar la capacitat d'observació sistemàtica i la capacitat d'anàlisi del procés del grup.
- Desenvolupar habilitats per dinamitzar grups en contextos educatius.
- Millorar el funcionament d'un grup educatiu i/o afavorir l'adquisició d'aprenentatges utilitzant el grup com a recurs pedagògic tot dissenyant intervencions educatives.

Competències

Educació social

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Analitzar l'organització i gestió d'institucions socioeducatives.
- Liderar processos socioeducatius per crear un bon clima de treball, promoure el treball cooperatiu i la comunicació oberta i igualitària.
- Participar i implicar-se en els actes, reunions i aconteixements de la institució a la qual es pertany.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinar).

Pedagogia

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Administrar i gestionar centres, institucions, serveis i recursos educatius i formatius.
- Desenvolupar estratègies i tècniques de dinamització de grups per promoure la participació i l'aprenentatge en situacions formatives i educatives.
- Participar i implicar-se en els actes, reunions i aconteixements de la institució a la qual es pertany.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinar).

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament els principis, valors i procediments que regeixen l'exercici de la professió.
2. Analitzar els problemes generals que afectin l'organització de les institucions educatives.
3. Conformar equips de treball capaços de desenvolupar les activitats de forma efectiva.
4. Conèixer els elements que conformen una organització.
5. Desenvolupar habilitats d'intervenció relatives a les diverses tècniques grupals.
6. Desenvolupar la capacitat d'observació sistemàtica i anàlisi del procés grupal.
7. Explicar el codi deontològic, explícit o implícit, de l'àmbit de coneixement propi.
8. Participar de manera activa en les activitats dirigides i supervisades.
9. Proposar projectes i accions que estiguin d'acord amb els principis de responsabilitat ètica i de respecte pels drets humans i els drets fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
10. Valorar l'impacte de les dificultats, els prejudicis i les discriminacions que poden incloure les accions o projectes, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.

Continguts

BLOC 1. Grups

- El concepte de grup i d'equip
- El desenvolupament grupal
- Principals variables de l'estructura grupal
- La dinàmica de grups: corrents teòriques
- Tècniques d'intervenció grupal

BLOC 2. Organització

- Teories i corrents en les organitzacions
- Ètica organitzativa com a compromís amb l'organització
- Projectes institucionals
- Estructures organitzatives i el seu funcionament i gestió
- Sistema de relacions

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Exposicions	30	1,2	2, 4, 8
Seminaris	60	2,4	2, 5, 6, 8
Tipus: Supervisades			
Tutories individualitzades i de grup	60	2,4	
Tipus: Autònomes			
Lectures i estudi	150	6	2, 4

El procés d'ensenyament-aprenentatge s'orienta cap a una metodologia activa i significativa i és sota aquesta premissa que s'ha planificat la metodologia de l'assignatura tal i com es mostra a continuació:

* Exposicions dels continguts i de les qüestions bàsiques del temari.

* Grups de seminari, supervisats pel professorat.

La sessió d'inici del primer bloc tindrà lloc el 9/9/2024 i finalitzarà el 20/1/2025.

La sessió d'inici del segon bloc tindrà lloc el 10/2/2025 i finalitzarà el 16/6/2025.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Estudi de cas i/o Projecte bloc ORGANITZACIÓ	25%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10
Prova escrita bloc GRUPS	25%	0	0	2, 4, 5, 6, 7
Prova escrita bloc ORGANITZACIÓ	25%	0	0	2, 3, 4, 7, 8, 9

L'assignatura és presencial. És per aquest motiu que l'assistència a les activitats dirigides es considera un requisit imprescindible per poder aprovar l'assignatura i s'estableix una assistència mínima del 80% en les sessions de grup de seminari. Els justificants que es presenten en cas d'absència serveixen únicament per explicar l'absència i en cap cas eximeixen de la presència. En cas de no complir l'assistència mínima acordada, cal haver aportat un mínim de 2/3 de les evidències d'avaluació per accedir a la recuperació.

L'avaluació de l'assignatura és continua i es realitzarà al llarg de tot el curs acadèmic. Aquesta assignatura no preveu el sistema d'avaluació única.

Per superar l'assignatura cal tenir aprovades totes i cadascuna de les evidències d'avaluació:

1. Lliurament d'un estudi de cas i/o projecte d'intervenció elaborat grupalment en el bloc d'Organització.
2. Tècniques i exercicis elaborats grupal i individualment en el bloc de Grups.
3. Proves escrites individuals vinculades al contingut treballat a l'assignatura. Una per a cada bloc. En cas que una, o ambdues, no tinguin com a mínim 5 punts, caldrà presentar-se a una prova de recuperació de la part o parts no superades. També es podran presentar aquelles persones que per motius de salut degudament justificats no hagin pogut assistir a alguna/es de la/es prova/es en les dates establertes. Un cop fetes les recuperacions, els exàmens de cada bloc faran mitja entre ells si la part o parts recuperades assoleixen el 5, aleshores es procedirà a calcular la mitjana. La data de la prova escrita individual del primer bloc serà el 20/1/2025 i del segon bloc serà el 2/6/2025. La data de recuperació de les proves escrites serà el 30/6/2025.
4. El contingut, estructura, mètode de presentació i lliurament, així com dates de presentació, de l'estudi de cas i/o projecte d'intervenció, així com de les tècniques i exercicis, s'explicaran a l'inici de cada bloc.

Per aprovar l'assignatura cal que totes les evidències tinguin una qualificació mínima de 5 punts en una escala de 10. Cadascuna de les evidències d'avaluació té un pes específic que es pot consultar a la taula de més avall. En cas de no presentar alguna de les evidències considerades bàsiques, es qualificarà a l'estudiant com "no avaluable".

El professorat retornarà l'estudi de cas i/o projecte i les tècniques i exercicis en avaluació continua, així com les proves escrites, en el termini de 20 dies hàbils. En el cas dels treballs grupals, aquests es retornaran al final de cada bloc. Les qualificacions de cada una de les evidències d'avaluació es faran públiques a l'Aula Moodle. El/la estudiant que vulgui revisar la nota, haurà de fer-ho en el termini establert pel professorat de l'assignatura i que serà comunicat convenientment en el seu moment.

L'estudiant que durant el curs hagi fet un seguiment adequat de l'assignatura, i tot i així li quedi alguna evidència no aprovada, pot donar-se-li l'oportunitat de refer l'activitat. El professorat estudiarà cada cas en funció de la situació particular.

L'alumnat de 2a matrícula i posteriors pot demanar fer una avaluació de síntesi que es concretarà el primer dia de l'assignatura (9/9/2024), sempre amb el vist-i-plau del professorat. Aquesta opció s'ha de comunicar, consensuar i formalitzar amb el professorat durant el primer mes del curs.

Per aprovar aquesta assignatura, cal que l'estudiant mostri una bonacompetència comunicativa general, tant oralment com per escrit, i un bon domini de la llengua o les llengües vehiculars que consten a la guia docent. En totes les activitats (individuals i en grup) es tindrà en compte, doncs, la correcció lingüística, la redacció i els aspectes formals de presentació. L'alumnat ha de ser capaç d'expressar-se amb fluïdesa i correcció i ha de mostrar un alt grau de comprensió dels textos acadèmics. Una activitat pot ser retornada (no avaluada) o suspesa si el professor/a considera que no compleix aquests requisits.

Es demana que abans de lliurar una evidència d'aprenentatge es comprovi que es respecten aquests criteris i que les fonts, notes, citacions textuais i referències bibliogràfiques, segueixen la normativa APA, d'acord a la documentació que es resumeix en les següents fonts:

https://ddd.uab.cat/pub/guibib/113512/modelapa_a2021a.pdf i

http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_03.html

La còpia o plagi de material, tant en el cas de treballs com de les proves escrites, constitueixen un delict que comporta el suspès de l'assignatura d'Organització i Grups. Es considerarà que un treball, activitat o prova escrita està "copiat" quan reproduïx totalment o parcialment el treball d'un company, i que està "plagiat" quan es presenti com a pròpia una part del text d'un autor sense citar-ne la font. En cas de detectar alguna de les dues males praxis, el professorat estudiarà si és convenient sol·licitar l'obertura d'un expedient acadèmic. Podeu consultar més informació sobre el plagi a

http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_01.html

Igualment, és requisit d'aquesta assignatura mostrar una actitud compatible amb la professió educativa: la puntualitat, l'ús adequat dels dispositius electrònics (mòbil, ordinador, etc.), l'empatia, la correcció en la comunicació amb els altres, i el respecte a la diversitat i pluralitat d'idees, persones i situacions.

Bibliografia

REFERÈNCIES MÉS RELLEVANTS

Antons, K. (1990). *Práctica de la Dinámica de grupos*. Herder.

Fabra, M.LI. (1999). *Técnicas de grupo para la cooperación*. Ceac.

Gairín, J. & Castro, D. (2021). *El Contexto organizativo como espacio de intervención*. Síntesis Editorial.

Laloux, F. (2016). *Reinventar las organizaciones*. Arpa Editores.

López Yañez, J. (2005). *La ecología social de la organización. Una perspectiva educativa*. La Muralla.

Malo, P. (2021). *Los peligros de la moralidad*. Centro de Libros PAPP.

Vendrell, E. (1999). *Dinàmica de Grups i Psicologia dels Grups*. Servei de Publicacions de la UB.

REFERÈNCIES GENERALS

Anzieu, D. & Martin, J.Y. (1972). *La dinámica de los grupos pequeños*. Kapelusz.

Armengol, C. (2001). *La cultura de la colaboración. Reto para una enseñanza de calidad*. La Muralla.

Armengol, C. (Coord.) (2009). *Organització i Gestió de Centres Educatius. Material Didàctic per a la Docència Universitària*. Servei de Publicacions de la UAB.

Aronson, E. (2003). *El animal social. Introducción a la psicología social*. Alianza.

Bisquerra, R. (2013). *Educación Emocional*. Desclee de Brouwer.

Bourdieu, P. (1982). *Lenguaje y poder simbólico*. Akal.

Cantón, I. (2004). *La organización escolar normativa y aplicada*. Biblioteca Nueva.

Cartwright, D. & Zander, A. (1971). *Dinámica de grupos*. Trillas.

Darder, P. et al. (2013). *Aprender i ensenyar amb benestar i empatia. La formació emocional del professorat*. Octaedro.

Fabra, M.LI. (2008). *Jo, ni més, ni menys. Assertivitat per a força dones i alguns homes*. Octaedro.

Fernández-García, T., & Ponce de León Romero, L. (Eds.) (2016). *Planificación y actuación estratégica de proyectos sociales*. Ediciones Pirámide.

Gairín, J. et al. (Coord.) (2003). *Les relacions personals en l'organització*. ICE Universitat Autònoma.

- Gil Rodríguez, F. & Alcover, C.M. (Coord.) (1999). *Introducción a la Psicología de las Grupos*. Alianza.
- Gil Rodríguez, F. & Alcover, C.M. (Coord.) (2003). *Introducción a la Psicología de las Organizaciones*. Alianza.
- González, M.P. (1997). *Orientaciones teóricas fundamentales en Psicología de los Grupos*. EUB.
- Güell, M. & Muñoz, J. (1998). *Desconeix-te tu mateix*. Edicions 62.
- Hesselbein, F., Goldsmith, M., & Beckhard, R. (2012). *La Organización del futuro*. Editorial Deusto-Planeta.
- Huici, C., Molero, F., & Gómez Jiménez, A. (2016). *Psicología de los Grupos*. UNED.
- Ibáñez, T. (Coord.). *Introducción a la Psicología Social*. Servei de Publicacions de la UOC.
- Jhonson, D.W. & Jhonson, R.T. (1999). *Aprender juntos y solos. Aprendizaje cooperativo, competitivo e individualista*. AIQUE.
- Lorenzo, M. (2011). *Organización de centros educativos*. La Muralla
- Martín Sánchez, M. & Garrido Torres, M.A. (2003). *El grupo desde la perspectiva psicosocial*. Pirámide.
- Mendieta, C. & Vela, O. (2005). *Ni tu ni jo. Com arribar als acords*. Graó.
- Mintzberg, H. (2012). *La estructuración de las organizaciones*. Ariel.
- Moscovici, S. (1985). *Psicología Social*. Paidós.
- Muñoz, J. L. y Gairín, J.(2022). *Diseño y desarrollo de las organizaciones educativas*. Madrid: Editorial Dykinson.
- Porret Gelabert, M. (2019). *Gestión de personas. Manual para la gestión del capital humano en las organizaciones*. ESIC.
- Quintana, J. & Cisternas, A. (2014). *Relaciones Poderosas, vivir y convivir, ver y ser vistos*. Kairós.
- Robbins, R.P. & Judge, T.A. (2017). *Comportamiento Organizacional*. Pearson.
- Roca, E. (2004). *Cómo mejorar tus habilidades sociales*. ACDE.
- Rosenberg, M. (2016). *Comunicación NoViolenta, un lenguaje de vida*. Acanto.
- Senge, P.M. (1992). *La quinta disciplina*. Barcelona: Granica.
- Shaw, N.E. (1980). *Dinámica de grupo*. Barcelona: Herder.
- Silberman, M & Hansburg, F. (2001). *Inteligencia interpersonal*. Paidós.
- Tejada, J. (1997). *Grupo y Educación: Técnicas de Trabajo y Análisis*. LU.
- Tomàs, M. (2011): *El conflicto y la comunicación organizacional en los centros de formación*. Editorial Academia Española.

Programari

En el supòsit de realitzar sessions de treball online, s'utilitzarà la plataforma Teams. En el supòsit d'enregistrar sessions de treball amb videocàmera per procedir a una anàlisi formativa del contingut, es comptarà amb el suport del SAE de la Facultat de Ciències de l'Educació.

Llista d'idiomes

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(SEM) Seminaris	111	Català	anual	matí-mixt
(SEM) Seminaris	112	Català	anual	matí-mixt
(SEM) Seminaris	211	Català	anual	matí-mixt
(SEM) Seminaris	212	Català	anual	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català	anual	matí-mixt
(TE) Teoria	2	Català	anual	matí-mixt

PROVISIONAL